

168. sz. Egyezmény

a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliség elleni védelemről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1988. június 1-én a hetvenötödik ülészakára ült össze,

Hangsúlyozva a munka és a produktív foglalkoztatás fontosságát bármely társadalomban, nem csupán annak okán, hogy ezek a közösség részére erőforrásokat teremtenek, hanem azért is, mert ezekből a munkavállalóknak jövedelmük keletkezik, valamint tekintettel a munka és a foglalkoztatás társadalmi szerepére és az önbecsülésre, melyre a dolgozók ezek révén tesznek szert, és

Emlékeztetve a foglalkoztatással és a munkanélküliség elleni védelemmel kapcsolatos nemzetközi szabványokra (a Munkanélküli ellátásokról szóló 1934. évi Egyezmény és Ajánlás, A munkanélküliségről (fiatalkorúak) szóló 1935. évi Ajánlás, A jövedelem biztonságáról szóló 1944. évi Ajánlás, A társadalombiztosítás minimális előírásairól szóló 1952. évi Egyezmény, a Foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi Egyezmény és Ajánlás, Az emberi erőforrások fejlesztéséről szóló 1975. évi Egyezmény és Ajánlás, A munkaügyi igazgatásról szóló 1978. évi Egyezmény és Ajánlás és A foglalkoztatáspolitikáról (kiegészítő rendelkezések) szóló 1984. évi Ajánlás), és

Figyelembe véve a széleskörűen elterjedt munkanélküliséget és alulfoglalkoztatást, amely különböző országokat érint világszerte, a fejlettség szintjétől függetlenül, és különösen a fiatalok, melyek közül sokan első munkahelyüket keresik, problémáit, és

Figyelembe véve, hogy a munkanélküliség elleni védelemről szóló, fentiekben említett nemzetközi dokumentumok elfogadása óta fontos új fejleményekre került sor sok tagállam jogrendszerében és gyakorlatában, és ez szükségesség teszi a meglévő szabványok, különösen pedig A munkanélküli ellátásokról szóló 1934. évi Egyezmények felülvizsgálatát, és új, a produktív és szabadon választott foglalkoztatást minden alkalmas eszköz, többek között a társadalombiztosítás révén elősegítő nemzetközi szabványok elfogadását, és

Figyelembe véve, hogy A társadalombiztosítás minimális normáiról szóló 1952. évi Egyezmény munkanélküliségi járulékra vonatkozó rendelkezései a védelem olyan szintjét határozzák meg, amelyet az iparilag fejlett országok hatályos kompenzációs rendszereinek legtöbbször már túlhaladott, és, eltérően egyéb járulékokra vonatkozó szabványoktól, ezeket nem követték magasabb szintű biztosító szabványok, ugyanakkor azonban a kérdéses előírások még mindig elérendő célként jelentkeznek azon fejlődő országok számára, amelyekben mód van arra, hogy munkanélküli járadékkezelési rendszert állítsanak fel, és

Elismerve, hogy azok a politikai irányelvek, melyek a stabil, fenntartható, inflációmentes gazdasági növekedéshez és a változásokra való rugalmas reagáláshoz, valamint a produktív és szabadon választott foglalkoztatás összes formáinak, a kisvállalatokat, szövetkezeteket, az önfoglalkoztatást és a helyi foglalkoztatási kezdeményezéseket is ideértve, létesítéséhez és előmozdításához

vezetnek, még a jelenleg tisztán segélyezés-orientált tevékenységek finanszírozására szánt erőforrások olyan tevékenységek finanszírozására irányuló újraelosztása révén is, melyek a foglalkoztatást, különösen a pályaválasztási tanácsadást, a szakképzést és a rehabilitációt segítik elő, a legjobb védelmet kínálják a nem szándékos munkanélküliség ártalmas hatásaival szemben, de elismerve ugyanakkor azt is, hogy létezik a nem szándékos munkanélküliség, és hogy éppen ezért fontos azt biztosítani, hogy a társadalombiztosítási rendszerek gondoskodjanak a foglalkoztatási segítségről és az önhibájukon kívüli munkanélküliek gazdasági támogatásáról, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a foglalkoztatás elősegítésére és a társadalombiztosításra vonatkozóan, mely kérdés az ülésnap napirendjének ötödik pontjaként szerepel, azzal a szándékkal, hogy felülvizsgálja a munkanélküli ellátásokról szóló 1934. évi Egyezményt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1988. év június 24-én elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliség elleni védelemről szóló 1988. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

A jelen Egyezményben-

- (a) a "jogsabályok" kifejezés jelent bármely társadalombiztosítási szabályt, valamint törvényeket és rendeleteket,
- (b) az "előírt" kifejezés jelenti a nemzeti jogszabályok által vagy értelmében való meghatározottságot.

2. cikk

Minden tagállam köteles megfelelő lépéseket tenni abból a célból, hogy munkanélküliség elleni védelmet szolgáló rendszerét és foglalkoztatáspolitikáját összehangolja. Ennek érdekében törekedjen azt biztosítani, hogy a munkanélküliség elleni védelmet szolgáló rendszere, és különösen a munkanélküli járadékot biztosító módszerek, hozzájáruljanak a teljes, produktív és szabadon választott foglalkoztatás elősegítéséhez, és ne legyenek olyanok, mint amelyek elbátortalanítják a munkaadókat a produktív foglalkoztatás felajánlásától és a munkavállalókat pedig ezek keresésétől.

3. cikk

Az Egyezmény rendelkezéseit a munkaadók és a munkavállalók szervezeteivel folytatott konzultáció és együttműködés útján kell végrehajtani, a nemzeti gyakorlatnak megfelelően.

4. cikk

1. Minden tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálja, jogosult egy, a ratifikációját kísérő nyilatkozat útján a VII. Rész rendelkezéseit kizárni a ratifikálás által elfogadott kötelezettségek közül.

2. Minden tagállam, amely a fenti 1. bekezdés alapján nyilatkozatot tett, jogosult az említett nyilatkozatot egy későbbi nyilatkozat által bármikor visszavonni.

5. cikk

1. Minden egyes tagállam jogosult, egy, a ratifikálását kísérő nyilatkozat útján a 10. cikk 4. bekezdése, a 11. cikk 3. bekezdése, a 15. cikk 2. bekezdése, a 18. cikk 2. bekezdése, a 19. cikk 4. bekezdése, a 23. cikk 2. bekezdése, a 24. cikk 2. bekezdése és a 25. cikk 2. bekezdése közül legfeljebb két ideiglenes kivétellel élni. Az ilyen nyilatkozatnak ki kell térnie azokra az indokokra is, amelyek ezeket a kivételeket igazolják.

2. Függetlenül a fenti 1. bekezdés rendelkezéseitől, bármely tagállam, mely társadalombiztosítási rendszere által nyújtott védelem mértéke ezt indokolja, jogosult a ratifikálását kísérő nyilatkozat útján élni azokkal az ideiglenes kivételekkel, amelyeket a 10. cikk 4. bekezdése, a 11. cikk 3. bekezdése, a 15. cikk 2. bekezdése, a 18. cikk 2. bekezdése, a 19. cikk 4. bekezdése, a 23. cikk 2. bekezdése, a 24. cikk 2. bekezdése és a 25. cikk 2. bekezdése foglal magában. Az ilyen nyilatkozatnak ki kell térnie azokra az indokokra is, amelyek igazoltá teszik ezeket a kivételeket.

3. Minden olyan tagállam, amely a fenti 1. bekezdés vagy a 2. bekezdés értelmében nyilatkozatot tett, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke alapján beterveztett, a jelen Egyezmény alkalmazásáról szóló jelentéseiben köteles nyilatkozni minden általa igénybe vett kivétel vonatkozásában arról, hogy-

- (a) azon indokai, melyek alapján a kivétellel élt, továbbra is fennállnak; vagy
- (b) lemond, egy meghatározott időponttól kezdve, arról a jogáról, hogy a szóban forgó kivétellel éljen.

4. Minden tagállam, amely az 1. vagy 2. bekezdés értelmében nyilatkozatot tett, az említett nyilatkozat kikötéseire igazodóan, és ahogyan azt a körülmények megengedik, tartozik -

- (a) kiterjeszteni a jogosultságot a részleges munkanélküliségi kategóriára;
- (b) növelni a védett személyek számát;
- (c) növelni a juttatások összegét;
- (d) csökkenteni a várakozási idő hosszúságát;
- (e) kiterjeszteni a segélyek fizetésének időtartamát;
- (f) hozzáigazítani a törvényes társadalombiztosítási rendszereket a részmunkaidős munkavállalók foglalkoztatási körülményeihez;
- (g) arra törekedni, hogy orvosi ellátást biztosítson a munkanélküli juttatásban részesülő személyek, valamint az eltartottaik részére;
- (h) annak garantálására törekedni, hogy azok az időtartamok, amelyek alatt az ilyen támogatás kifizetésére kerül, számításba legyenek véve a társadalombiztosítási

juttatásokhoz való jog megszerzésének és - megfelelő esetben - a rokkantsági, öregségi és túlélő hozzátartozói juttatások kiszámításának szempontjából.

6. cikk

1. Minden tagállam köteles faj, bőrszín, nemi hovatartozás, vallás, politikai vélemény, nemzeti eredet, állampolgárság, etnikai vagy társadalmi eredet, fogyatékos vagy életkor alapján alkalmazott megkülönböztetés nélkül egyenlő elbánást biztosítani minden védett személyt illetően.

2. Az 1. bekezdés rendelkezései nem akadályozzák meg olyan speciális intézkedések elfogadását, amelyeket a 12. cikk 2. bekezdésében említett rendszerek hatálya alá esőként azonosított csoportok körülményei indokolnak, vagy amelyek munkaerőpiacon sajátos problémákkal küzdő csoportok szükségleteinek kielégítésére szolgáljanak, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra, vagy államok közötti olyan kétoldalú vagy többoldalú megállapodások megkötésére, amelyek kölcsönösségi alapon kialakított munkanélküliségi juttatásokra vonatkoznak.

II. A PRODUKTÍV FOGLALKOZTATÁS ELŐSEGÍTÉSE

7. cikk

Minden tagállam nyilvánítsa kiemelt céljának az olyan politikát, amely a teljes, produktív és szabadon választott foglalkoztatás elősegítésére irányul. Ezeket erre alkalmas eszközök, a társadalombiztosítást, a foglalkoztatási szolgáltatásokat, a szakképzést és a pályaválasztási tanácsadást is ideértve, útján valósítsa meg.

8. cikk

1. Minden tagállam, a nemzeti jog és gyakorlat kereteihez illeszkedően, törekedjen olyan speciális programokat létesíteni, amelyek kiegészítő munkaalkalmak és foglalkoztatási támogatások létesítését segítik elő, továbbá ösztönözze a hátrányos helyzetű személyek olyan meghatározott kategóriáinak, a nőket, fiatal munkavállalókat, fogyatékos személyeket, a tartósan munkanélkülieket, az országban törvényesen tartózkodó migránsokat és a szerkezeti átalakítások által érintett munkásokat is ideértve, szabadon választott és produktív foglalkoztatását, melyeknek nehézségei vannak vagy lehetnek a tartós foglalkoztatás elnyerésére.

2. Minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke alapján beterjesztett jelentéseiben meghatározni azoknak a személyeknek a kategóriáit, akikre vonatkozólag vállalja a foglalkoztatási programok elősegítését.

3. Minden tagállam törekedjen a produktív foglalkoztatás támogatásának a kiinduláskor védelemben részesített, nagyobb számú kategóriára történő fokozatos kiterjesztésére.

9. cikk

A jelen Részben előirányzott intézkedéseket az emberi erőforrások fejlesztéséről szóló 1975. évi Egyezmény és Ajánlás, valamint a foglalkoztatáspolitikáról (kiegészítő rendelkezések) szóló 1984. évi Ajánlás figyelembevételével kell megtenni.

III. JOGOSULTSÁGOK

10. cikk

Meghatározott feltételek mellett, a jogosultság terjedjen ki a teljes munkanélküliségre, mely, kellő tekintettel a 21. cikk 2. bekezdésének rendelkezéseire, keresetnek az elfogadható foglalkoztatás lehetősége hiányában bekövetkezett elvesztéseként van meghatározva olyan személy esetében, aki munkaképes, a munkavégzésre rendelkezésre áll és az adott időpontban ténylegesen munkát keres.

2. Minden tag törekedjen arra, hogy, előírt feltételek mellett, az Egyezmény által nyújtott védelmet kiterjessze a következő jogosultságokra -

- (a) a kereset részleges munkanélküliség következményeként történő elvesztésére, amely a rendes vagy törvényes munkaidő ideiglenes csökkentéseként van meghatározva; és
- (b) a kereset felfüggesztésére vagy csökkentésére a munka ideiglenes felfüggesztésének következményeképpen, anélkül, hogy a munkaviszony bármely megszakadására kerülne sor, például gazdasági, technológiai, szerkezeti vagy hasonló természetű okokból.

4. Ahol az 5. cikk értelmében tett valamely nyilatkozat van hatályban, a fenti 2. és 3. bekezdések végrehajtása elhalasztható.

IV. VÉDETT SZEMÉLYEK

11. cikk

1. A védett személyek a munkavállalóknak az összes foglalkoztatott legalább 85 százalékát tömörítő előírt csoportjaiból állnak, ideértve a közalkalmazottakat és a tanoncokat is.

2. A fenti 1. bekezdés rendelkezéseitől függetlenül, azok a közalkalmazottak, akiknek a szabályszerű nyugdíjkorhatár eléréséig történő alkalmaztatását nemzeti törvények vagy rendeletek garantálják, a védelemből kizárhatók.

3. Ahol az 5. cikk értelmében tett valamely nyilatkozat van hatályban, a védett személyek körébe tartoznak -

- (a) az alkalmazottak meghatározott osztályai, olyan módon, hogy azok az összes alkalmazottnak legalább 50 százalékát magukban foglalják; vagy
- (b) ahol a fejlődés szintje ezt indokoltá teszi, az alkalmazottak meghatározott osztályai, olyan módon, hogy azok a 20, vagy több személyt alkalmazó ipari munkahelyek összes alkalmazottainak legalább 50 százalékát magukban foglalják.

V. A VÉDELEM MÓDSZEREI

12. cikk

1. Hacsak a jelen Egyezmény másképp nem rendelkezik, minden tagállam jogosult a védelemnek azt a rendszerét vagy rendszereit meghatározni, amelyek által hatályba kívánja léptetni az Egyezmény rendelkezéseit, függetlenül attól, hogy az járulékfizetéses, vagy járulékfizetést meg nem kívánó rendszer, vagy az említett rendszerek kombinációja.

2. Ugyanakkor, igazodva a 16. cikk rendelkezéseihez, ha egy tagállam jogszabályai védelemben részesítik mindazokat a lakosokat, akiknek jövedelme a jogosultság ideje alatt nem halad meg bizonyos előírt határokat, a részükre biztosított védelem, a kedvezményezett és családja erőforrásainak figyelembe vételével, korlátozható.

VI. A NYÚJTANDÓ JUTTATÁS

13. cikk

A munkanélküli számára rendszeres fizetések formájában nyújtott juttatások kapcsolatba hozhatók a védelem módszereivel.

14. cikk

Teljes munkanélküliség esetében a juttatásokat időszaki fizetések formájában kell biztosítani. Ezek kiszámítása oly módon történjen, hogy az a kedvezményezett részére biztosítsa a munkabér részbeni és átmeneti helyettesítését, és ugyanakkor ne legyen visszatartó hatással sem a munkaviszony, sem a munkaalkalmak létesítésére.

15. cikk

1. A jogosultság olyan eseteiben, amikor teljes munkanélküliség és kereset-felfüggesztés a munkaviszony bármely megszakítása nélkül, a munka ideiglenes felfüggesztése révén jön létre, juttatásokat rendszeres kifizetések formájában kell nyújtani, a következő számításhoz igazodóan:

- (a) ahol ezek a juttatások a védett személy által vagy nevében fizetett hozzájárulásokon, vagy a védett személy korábbi keresetein alapulnak, ezeket a korábbi keresetek legkevesebb 50 százalékában kell rögzíteni, megengedve ugyanakkor, hogy a juttatás összegét vagy a számításba veendő keresetet illetően egy felső határ kerüljön megállapításra, amelyet például egy szakképzett fizikai munkás béréhez vagy a szóban forgó régióban egy munkás átlagos munkabéréhez lehet viszonyítani;
- (b) ahol az ilyen juttatások nem járulékokon vagy korábbi kereseteken alapulnak, azokat a törvényes minimális munkabérnek vagy egy átlagos kétkezi munkás munkabérének legkevesebb 50 százalékában kell meghatározni, vagy egy olyan szinten, amely az alapvető megélhetési kiadásokhoz szükséges minimumot biztosítja, attól függően, hogy melyik a legmagasabb.

2. Ahol az 5. cikk értelmében tett valamely nyilatkozat van hatályban, a juttatások összege feleljen meg-

- (a) a korábbi keresetek legalább 45 százalékának; vagy
- (b) a törvényes minimális munkabérnek vagy egy átlagos kétkezi munkás munkabérének legkevesebb 50 százalékának, de nem lehet kevesebb annál a szintnél, mint ami az alapvető megélhetési kiadásokhoz szükséges minimumot biztosítja.

3. Ahol az helyénvaló, az 1. és a 2. bekezdésekben meghatározott százalékok úgy is érthetők, hogy az adók és járulékok levonása utáni nettó rendszeres kifizetéseket az adók és járulékok levonása utáni nettó keresetekkel vetik össze.

16. cikk

Függetlenül a 15. cikk rendelkezéseitől, a 19. cikk 2(a) bekezdésében meghatározott kiinduló időszakon túl nyújtott juttatás, valamint egy tagállam által a 12. cikk 2. bekezdésének megfelelően fizetett juttatások oly módon is megállapíthatók, hogy, bizonyos meghatározott határérték felett és egy előírt skálának megfelelően, számításba veszik a kedvezményezett és családja rendelkezésére álló egyéb bevételeket. Mindenesetre az említett juttatásoknak, kombinációban bármely más olyan juttatásokkal, amelyekre jogosultak lehetnek, garantálniuk kell részükre a nemzeti szinten elfogadott követelményeknek megfelelő az egészséges és elfogadható életfeltételeket.

17. cikk

1. Ahol egy tagállam jogszabályai a munkanélküli járadékhoz való jogosultság feltételül egy jogszerző időszak kitöltését írják elő, ennek hossza nem haladhatja meg a visszaélések megelőzése végett szükségesnek tekinthető mértéket.

2. Minden tagállam törekedjen arra, hogy a jogszerző időszakot az idénymunkások foglalkoztatási körülményeihez igazítsa.

18. cikk

1. Abban az esetben, ha egy tagállam jogszabályai úgy rendelkeznek, hogy a teljes munkanélküliség után esedékes juttatás fizetése csupán bizonyos várakozási időtartam eltelte után kezdődjék, az a hét napot nem haladhatja meg.

2. Ahol az 5. cikk értelmében tett valamely nyilatkozat van hatályban, az ilyen várakozási időszak nem haladhatja meg a tíz napot.

3. Idénymunkások esetében a fenti 1. bekezdésében meghatározott várakozási időszakot az említettek foglalkoztatási körülményeihez lehet igazítani.

19. cikk

1. A teljes munkanélküliség és kereset-felfüggesztés olyan eseteiben, melyek a munka ideiglenes felfüggesztése révén, de a munkaviszony bármely megszakítása nélkül jönnek létre, juttatásokat ezen jogosultságok útján kell kifizetni.

2. Mindamelllett a teljes munkanélküliség esetében -

- (a) a 15. cikk szerint nyújtott juttatás fizetésének kiinduló időtartama 26 hétre korlátozható a munkanélküliség minden egyes időszakában, vagy 39 hétre bármely 24 hónapos időtartam vonatkozásában;

(b) a juttatás e kiinduló időtartamát meghaladó munkanélküliség esetében a juttatás fizetésének időtartama bizonyos előírt időtartamra korlátozható. Ennek kiszámításánál, igazodva a 16. cikk rendelkezéseire, figyelembe lehet venni a kedvezményezett és családja bevételeit.

3. Ha egy tagállam jogszabályai úgy rendelkeznek, hogy a 15. cikkben előírt juttatás fizetésének kiinduló időtartama a feljogosító időtartam hosszának függvényeként alakul, a juttatás fizetésre megállapított átlagos időtartamának legalább 26 hétnek kell lennie.

4. Ahol az 5. cikk értelmében tett valamely nyilatkozat van hatályban, a juttatás fizetésének időtartama 13 hétre korlátozható bármely 12 hónapos időszakban, vagy átlagosan 13 hétre abban az esetben, ha a jogszabály azt írja elő, hogy a juttatás fizetésének kiinduló időtartama a feljogosító időtartam hosszának függvényében változik.

5. A fenti 2 (b) pontban előírányzott esetekben minden tagállam, igénybe véve különösen a II. Részben meghatározott intézkedéseket, törekedjen arra, hogy az érintett személyeknek megfelelő kiegészítő támogatást nyújtson abból a célból, hogy lehetőséget biztosítson számukra ahhoz, hogy produktív és szabadon választott munkát találjanak.

6. Az idénymunkások részére nyújtott juttatás fizetésének időtartama foglalkoztatási körülményeikhez igazítható, anélkül, hogy ez hátrányosan érintené a fenti 2 (b) pont rendelkezéseit.

20. cikk

Az a juttatás, amelyre egy védett személynek jogosultsága lenne a teljes vagy részleges munkanélküliség és kereset-felfüggesztés olyan eseteiben, melyek a munka ideiglenes felfüggesztése révén, de a munkaviszony bármely megszakítása nélkül jönnek létre, megtagadható, felfüggeszhető vagy egy előírt mértékig csökkenthető -

- (a) mindaddig, amíg az érintett személy távol van a tagállam területétől;
- (b) ha az illetékes hatóság megállapította azt, hogy az érintett személy szándékosan hozzájárult a saját elbocsátásához;
- (c) ha az illetékes hatóság megállapította azt, hogy az érintett személy önkényesen, megfelelő ok nélkül lépett ki munkahelyéről;
- (d) egy munkaügyi vita tartamára akkor, ha az érintett személy munkájával felhagyott azért, hogy egy munkaügyi vitában részt vegyen, vagy ha az érintett személy, a munka ezen munkaügyi vita következtében bekövetkező leállása közvetlen következményeként, a munkavégzésben gátolva van;
- (e) ha az érintett személy csalárd módon kísérelte meg a juttatások megszerzését, vagy azokra ilyen módon tett szert;
- (f) ha az illető személy megfelelő ok nélkül elmulasztotta azt, hogy igénybe vegye a munkaközvetítésre, a pályaválasztási tanácsadásra, a szakképzésre, az átképzésre vagy a megfelelő munkára történő áthelyezésre rendelkezésre álló lehetőségeket;
- (g) mindaddig, amíg az érintett személy, a családi pótlékot ide nem számítva, a szóban forgó tagállam jogszabályai útján más jövedelem-fenntartó juttatásban részesül, feltéve, hogy a juttatás felfüggesztett része nem lépi túl a másik juttatás mértékét.

21. cikk

1. Az a juttatás, amelyre egy védett személynek jogosultsága lenne a teljes vagy részleges munkanélküliség esetében, megtagadható, felfüggeszhető vagy egy előírt mértékig csökkenthető, ha az érintett személy a megfelelő munkaalkalom elfogadását megtagadja.

2. A munkaalkalom megfelelőségének értékelése során, meghatározott feltételek mellett és megfelelő mértékig, különösen figyelembe kell venni a munkanélküli személyek életkorát, korábbi szakmájukban eltöltött szolgálatuk időtartamát, megszerzett tapasztalataikat, a munkanélküliségük időtartamát, a munkapiaci helyzetet, a kérdéses foglalkoztatásnak személyes és családi helyzetükre gyakorolt befolyást, és azt, hogy az állás megüresedése nem közvetlen következménye annak, hogy a munka egy folyamatban levő munkaügyi vita következtében állt le.

22. cikk

Ha védett személyek, nemzeti törvények vagy rendeletek vagy kollektív szerződések alapján, közvetlenül munkaadójuktól vagy bármely más forrásból olyan végkielégítést kaptak, amelynek fő célja hozzájárulással szolgálni ahhoz, hogy a nevezettek a teljes munkanélküliség esetében elszenvedett keresetkiesésért kártalanításban részesüljenek -

- (a) az a munkanélküli járadék, amelyre az illető személy jogosult lenne, felfüggeszhető arra az időtartamra, amely alatt a végkielégítés megtéríti az elszenvedett keresetkiesést; vagy
- (b) a végkielégítés egy olyan összeggel csökkenthető, mely megfelel a munkanélküli juttatás átalányösszegre átszámított azon értékének, amelyre az érintett személyek azon időszakban tekintetében jogosultak, melyre a végkielégítés az elszenvedett keresetkiesést kiegyenlíti,

amikor is a megoldás választása a tagállam döntésétől függ.

23. cikk

1. Minden olyan tagállam, amelynek jogszabályai az orvosi ellátás jogát biztosítják, és azt, közvetlenül vagy közvetve, a foglalkozási tevékenység gyakorlásától teszik függővé, törekedjen arra, hogy, előírt feltételek mellett, az orvosi ellátás a munkanélküliségi juttatásban részesülő személyek valamint eltartottjaik részére biztosítva legyen.

2. Ahol az 5. cikk értelmében tett valamely nyilatkozat van hatályban, a fenti 1. bekezdés végrehajtása elhalasztható.

24. cikk

1. Minden tagállam törekedjen azt garantálni, hogy a munkanélküli juttatásban részesülő személyek részére, előírt feltételek mellett, a juttatások fizetésének idejét figyelembe vegyék-

- (a) a rokkantsági, öregségi és túlélő hozzátartozói juttatás megszerzéséhez, és adott esetben, az említett juttatások kiszámításához; és
- (b) az orvosi ellátás, továbbá a betegségi, szülési és családi juttatás jogának megszerzéséhez, a munkanélküliség befejeződése után

ahol az érintett tagállam jogszabályai az említett juttatásokat előírják és azokat közvetlenül vagy közvetve a foglalkozási tevékenységtől teszik függővé.

2. Ahol az 5. cikk értelmében tett valamely nyilatkozat van hatályban, a fenti 1. bekezdés végrehajtása elhalasztható.

25. cikk

1. Minden tagállam biztosítsa, hogy azok a kötelező társadalombiztosítási rendszerek, amelyek foglalkozási tevékenységre vannak alapozva, hozzá legyenek igazítva a részmunkaidős munkavállalók foglalkozási körülményeihez, kivéve, ha munkaóráik vagy keresetük, előírt feltételek alapján, elhanyagolhatónak nem tekinthetők.

2. Ahol az 5. cikk értelmében tett valamely nyilatkozat van hatályban, a fenti 1. bekezdés végrehajtása elhalasztható.

VII. MUNKÁRA VALÓ ÚJ JELENTKEZŐKET ILLETŐ KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

26. cikk

1. A tagállamok vegyék figyelembe azt a tényt, hogy a munkát kereső személyeknek sok olyan kategóriája van, akiket soha nem ismertek el vagy már nem ismerik el munkanélkülinek, vagy akik soha nem tartoztak vagy már nem tartoznak a munkanélküliek védelmére szolgáló rendszerek hatálya alá. Következésképpen, a munkát kereső személyek következő tíz kategóriája közül legalább hármat kell, előírt feltételek és körülmények alapján, szociális juttatásokban részesíteni:

- (a) fiatal személyek, akik befejezték szakmai képzésüket;
- (b) fiatal személyek, akik befejezték a tanulmányaikat;
- (c) fiatal személyek, akik letöltötték a kötelező katonai szolgálatukat;
- (d) személyek egy olyan időszak letöltése után, amely egy gyermek nevelésének vagy olyasvalaki gondozásának volt szentelve, aki beteg, rokkant vagy idős korú;
- (e) olyan személyek, akiknek a házastársa meghalt, feltéve hogy ezek nincsenek feljogosítva túlélői hozzátartozói juttatására;
- (f) elvált vagy külön élő házastársak;
- (g) szabadult foglyok;
- (h) olyan felnőttek, azokat a csökkent munkaképességű személyeket is ideértve, akik befejeztek bizonyos szakképzési időszakot;
- (i) migránsokat a hazájukba való visszatérésükkor, kivéve ha azon ország jogszabályai szerint jogokat szereztek, ahol legutoljára dolgoztak;
- (j) korábban önálló foglalkozást űző személyek.

2. Minden tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke alapján beterjesztett jelentéseiben határozza meg fenti 1. bekezdésben felsorolt személyek azon kategóriáit, melyek védelme vonatkozásában kötelezettséget vállalt.

3. Minden tagállam törekedjen a védelemnek a kiinduláskor védelemben részesítettnél nagyobb számú kategóriára történő fokozatos kiterjesztésére.

VIII. JOGI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS PÉNZÜGYI GARANCIÁK

27. cikk

1. A juttatás megtagadásának, visszavonásának, felfüggesztésének vagy az összegére vonatkozó jogvita esetében, az igénylőknek jogot kell biztosítani arra, hogy panaszt terjeszthessenek a juttatási rendszert irányító testület elé, és hogy azt követően fellebbezést nyújthassanak be egy független testülethez. Az érintetteket írásban tájékoztatni kell a rendelkezésre álló eljárásokról, amelyeknek egyszerűnek és gyorsnak kell lenniük.

2. A nemzeti jognak és gyakorlatnak megfelelően, a fellebbezési eljárás során az igénylőnek módot kell adni arra, hogy egy saját maga által választott képzett személy képviselje vagy segítse, vagy pedig a munkavállalók egy képviseleti szervezetének vagy a védett személyek egy képviseleti szervezetének küldötte által.

28. cikk

Minden tagállamnak általános felelősséget kell vállalnia az azon intézmények és szolgálatok megfelelő vezetésért, amelyek az Egyezmény alkalmazásával vannak megbízva.

29. cikk

1. Ha az irányítással közvetlenül a Parlamentnek felelős valamely minisztérium van megbízva, a védett személyek és a munkaadók képviselőit, előírt feltételek mellett, tanácsadói minőségben be kell vonni a vezetésbe.

2. Ha a vezetés nincs közvetlenül a Parlamentnek felelős valamely minisztériumra bízva -

- (a) a védett személyek képviselői vegyenek részt, vagy pedig előírt feltételek mellett, tanácsadói minőségben be kell őket vonni a vezetésbe;
- (b) a nemzeti törvények vagy rendeletek előírhatják a munkaadók képviselőinek részvételét is;
- (c) a törvények vagy rendeletek ezen felül előírhatják a hatóságok képviselőinek részvételét is.

30. cikk

Olyan esetekben, amikor az állam vagy a társadalombiztosítási rendszerek a foglalkoztatás megóvása végett támogatásokat nyújtanak, a tagállamok tegyék meg a szükséges lépéseket annak biztosítására, hogy a kifizetéseket csak a szándékolt célra költés, és megelőzhető legyen az azok részéről történő csalás vagy visszaélés, akik az említett kifizetésekből részesülnek.

31. cikk

A jelen Egyezmény módosítja A munkanélküliek ellátásáról szóló 1934. évi Egyezményt.

32. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

33. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden tagállamra nézve tizenkét hónappal azon nap után lép hatályba, amelyen a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

34. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezmény első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

35. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatályba lépésének időpontjára is.

36. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke szerint valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

37. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

38. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában-

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 34. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

39. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.